

Kansakunnan kohtalo

Kansakunnan kohtalo on sen verran vaaraton asia, että siitä on päätetty rohjeta pitää kansanäänestys. Toinen vastaava juttu oli joskus 50 vuotta sitten kieltolaki. Siinä kävi niinkuin kävi: viina vapautui ja Marjatta Väänäsestä piti lopulta tehdä pilsneri- ja terveystministeri. Että tietäkääpä olla varovaisia, tai voi käydä toisenkin kerran samalla tavalla.

No niin, nyt siis kumminkin kansanäänestetään siitä, saako eduskunta edelleen jatkaa kansan turmelemista vai kielletäänkö se lopultakin.

Edellisestä kansanäänestyksestä on jo niin kauan, että on tarpeen kerrata muutamia tärkeimpiä periaatteita. Suurin osa tämänkertaisista kansanäänestäjistä on ensikertalaisia. Saman tien on pakko muistuttaa säännöt mieleen niillekin, jotka jo 30-luvulla viivojaan piirtelivät, koska jostain käsittämättömästä syystä eläkeläisillä on yhä edelleen äänioikeus.

Siis kerrataan vielä kerran vaihtoehdot, joita onkin kiitetävän paljon.

Ensimmäinen valinta on tietysti se, lähtekö yleensä äänestämään vai ei. Mikäli kukaan ei mene äänestämään, juttu on poikkeuksellisen selvä: eduskuntaa ei voida valita ja sillä siitä päästään.

Mutta aina on olemassa vaara, että joku kuitenkin haluaa äänestää. Ja kun näin on, on parasta, että kaikki käyvät äänestämässä, jotta ne jotka kumminkin käyvät, eivät pääse tekemään typeryyksiä.

Tullaan toiseen valintaan. Mennäkö pyhänä vai maanantaina? Pyhänä menemisessä on se etu, että silloin äänestyspaikoilla otetaan kuvia lehtiin. Voi päästä niihin. Koska tuo mahdollisuus on kuitenkin hyvin pieni, on ehkä viisaampaa mennä vasta maanantaina, koska silloin pääsee näppärästi lintsamaan töistä ja käymään vaikka kaljalla saman tien. Laki sanoo, että töistä saa lintsata äänestämisen

takia, ja kun se ei kaljallakäyntiäkään tässä yhteydessä erityisesti kiellä, se lienee sallittua. Alan parhaat harrastajat ovat pystyneet käyttämään toista viikkoakin äänestämiseen, mutta aloittelijalle riittää hyvin pari tuntiakin.

Vaalipaikalla tulee eteen kolmas valinta: antaako roponsa yleishyödylliseen keräykseen vai ei. Kaukaa viisas selviää tilanteesta jättämällä rahat kotiin ja kokeneet poliitikot kävelemällä kylmästi keräyspurnukan ohi, mutta amatöörille saattaa paukahtaa päälle kiiusallinen oman tunnon kolkutus. Koska se voi käydä hyvinkin äänekkääksi ja häiritä vaalirauhaa, se on paras vaihtoehto parilla kolikolla, varsinkin jos tuttuja sattuu uurnille samaan aikaan.

Kun näin pitkälle on päästy, kansanäänestys onkin jo voiton puolella ja henkisesti rasittavat valintatilanteet ohi. Tästä eteenpäin vaalitoimitsijat neuvovat mitä pitää tehdä. He ohjaavat kansalaisen koppiin, jossa pitää piirtää paperilapulle se numero, joka on puoluetoimistosta annettu. Sen jälkeen äänestäjä voi poistua tyytyväisenä sanottuaan sanansa valtakunnan tulevaisuudesta neljäksi vuodeksi eteenpäin.